

Posudek oponentky na diplomovou práci Christiana Holfelda „Znárodnění a konfiskace v letech 1945-1948“

Problematika, kterou si diplomant zvolil za téma své diplomové práce je stále aktuální, neboť otázky konfiskace a znárodnění v naší minulosti jsou zdrojem poznání a poučení jak pro právnickou tak i neprávnickou veřejnost. Cílem práce je podle slov autora popis a analýza dobových relevantních předpisů a jejich přiměřené zasazení do historického kontextu (s. 67).

Diplomová práce je rozdělena celkem na pět kapitol, úvod a závěr. Na „Úvod“ navazuje vlastní výklad sledované problematiky (kapitoly I. - V.). Jednotlivé kapitoly se pro větší přehlednost dále dělí na podkapitoly. V „Úvodu“ diplomant stručně shrnuje obsah, cíl a rozvržení své práce a čtenáře tak uvádí do celé problematiky. První kapitola nazvaná „Znárodnění a jeho odlišení od pojmů příbuzných“ tvoří úvod do materie, kde je podána analýza a interakce vybraných relevantních pojmů, kterými jsou znárodnění, zestátnění, socializace, vyvlastnění a konfiskace. Druhá kapitola „Historické kořeny“ sleduje historické kořeny pojmu znárodnění z pohledu liberalismu a socialismu.

Vlastní jádro diplomové práce tvoří třetí kapitola nazvaná „Poválečné konfiskace a první etapa znárodnění“, kde se autor věnuje vlastnímu znárodnění a konfiskaci v letech 1945-1948. Diplomant v této části nejprve sleduje události a dokumenty, přijaté v souvislosti s koncem druhé světové války – obnovení státu, Košický vládní program. Dále vymezuje pojem a obsah dekretů prezidenta republiky, poválečnou konfiskaci a znárodnovací dekry v klíčových oblastech národního hospodářství.

Čtvrtá kapitola „Druhá etapa znárodnění, osud soukromého sektoru a události předcházející“ popisuje osud majetku znárodněného v první znárodnovací etapě a majetku, který v této době ještě znárodněn nebyl. Za tímto účelem využívá prameny z tzv. druhé etapy znárodnění, Ústavu 9. května, Ústavu z roku 1960 a kodexy, které upravují občanskoprávní sféru.

Pátá, poslední kapitola „Závěrečná kapitola: Restituce a privatizace po roce 1989“ se snaží o nastínění propojení předchozího vývoje s problematikou znárodnění a konfiskace z pohledu zákonodárství a vývoje 90. let 20. století. Ke svým závěrům využívá vybranou judikaturu Ústavního soudu ČR. V této partii se věnuje i otázce restituce církevního majetku. V „Závěru“ autor shrnuje své poznatky vyplývající z předchozích kapitol.

Celkem tato práce zahrnuje 60 str. textu a má celkem 167 poznámek pod čarou, obsahuje obvyklý seznam použité literatury a po formální stránce splňuje všechna kritéria kladená na diplomové práce.

Při hodnocení práce bych ráda poukázala na některé drobné nesrovnalosti, které v práci jsou a to, že obsah práce se ne zcela kryje s názvem, který diplomant zvolil. Název měl být z mého pohledu obsáhlejší nebo obecnější zejména proto, že se tématu „Znárodnění a konfiskace v letech 1945-1948“ věnuje „pouze“ ve třetí kapitole a ostatní partie práce tvoří její širší rámec. Dále se domnívám, že mohla být provedena pečlivější korektura textu (např. omyl v čísle Ústavy s. 46).

Práci celkově hodnotím jako zdařilou a doporučuji ji k ústní obhajobě.

Navrhuji, aby u ústní obhajoby byly případně probrány následující otázky:

- 1) vztah znárodnění a konfiskace k pojmu zábor v souvislosti s úpravou z doby I. republiky
- 2) arizace

V Praze 9. 1. 2018

JUDr. Petra Skřejpková, Ph.D.